

Наистина че ми позволихъ да имамъ една Библия и Данте; библиотиката на вардачътъ, съставена отъ нѣколко романи отъ Скудери, отъ Пияци, и отъ по-лоши още, и тя бѣше на расположеньето ми; нѣ умѣтъ твърдѣ разпелянъ, не можеше да легне на никакво четене. Съкрай денъ научвахъ изустъ по една пѣсень отъ Данте, и това упражняване бѣше само машинално; дори и като четѣхъ наизустъ тия хубави стихове, имахъ ги на умѣтъ си по-малко отъ колкото злополучието си. И се така бѣше каквото и да четжъ, освѣнъ нѣколко мѣста изъ Библията. Съкога съмъ обичялъ тая свещенна книга, дори и тогава когато се мисляхъ за невѣрникъ а сега не можахъ да я изучвамъ безъ да се обладаіжъ отъ почетъ. Нѣ че, безъ да щжъ, като я четѣхъ съсъ умѣтъ често на друго нѣщо, неразбирахъ; нѣ малко-по-малко станахъ по-способенъ за разсѫжданье, и така да я обичахъ съкрай денъ по-млого.

Това прочитанье не ми даде никога най-малката наклонностъ къмъ глупавщината, сиречъ къмъ тая злѣ разбрана набожность, която прави човѣкътъ слабодушенъ или фанатикъ. Напротивъ, тя ме научваше да обичамъ Бога и хората, да желаіжъ отъ денъ на денъ по-много царуваньето на правдата, да опрощавамъ на лошите. Безъ да истрива въ мене онова добро, което Философията можеше да ми впечатя, християнството ми го вдѣлбаваше по много, като дава на началата си по-много сила и възвишаванье.

Единъ денъ, слѣдъ като четохъ че петрѣбва никога човѣкъ да прѣстава да са моли, и че истинскиятъ молитви не състоїтъ въ едно празни мѫмрене на думи, а въ просто почитанье на Бога, било съсъ мисли, било съсъ дѣла; че и единитѣ и другитѣ трѣ-